

HUSITSTVÍ

8. 11. 2023

HUSOVI PŘEDCHŮDCI

- Konrád z Waldhauseru
- Jan Milíč z Kroměříže
- Matěj z Janova
- Jeroným Pražský
- Jakoubek ze Stříbra
- Tomáš Štítný ze Štítného

MISTR JAN HUS

- filozof, teolog, řečník – kazatel v Betlémské kapli
- respektovat Boží zákon, Písmo svaté nejvyšší autoritou
- kritika církve – požadavek křesťanského způsobu života, prodej odpustků apod.
- 1409 Dekret kutnohorský – počestění univerzity
- vyhlášení klatby, interdikt nad Prahou
- 6. 7. 1415 upálen v Kostnici

POČÁTKY HUSITSKÉHO HNUTÍ

- Husova smrt – protesty, nepokoje, protestní list české šlechty do Kostnice
- Husovi přívrženci – husité (lidoví kazatelé, venkovský lid, městská chudina, řemeslníci, část univerzitních mistrů a studentů atd.)
- 1420 čtyři pražské artikuly (články)
- poutě venkovanů na hory – čekají konec světa
- 30. 7. 1419 – první pražská defenestrace
- hlavní husitské směry
 - umírnění
 - Pražané
 - radikálové

HUSITSKÉ HNUTÍ

- husitství a jejich program bez větší odezvy
- 1420 založeno město Tábor
- vyhlášení křížové výpravy (celkem 5 tažení)
- boje s katolickou šlechtou
- 1421 vznik husitských vojensko-politických městských svazů
- Jan Žižka z Trocnova, Prokop Holý
- spanilé jízdy
- 1431–1449 koncil v Basileji – basilejská kompaktáta
- 30. 5. 1434 bitva u Lipan (husité poraženi)

- Ktož jsú boží bojovníci
a zákona jeho,
prostež od boha pomoci
a dúfajte v něho,
že konečně vždycky s ním zvítězíte.
- Kristusť vám za škody stojí,
stokrát viac slibuje,
pakli kto proň život složí,
věčný mieti bude;
blaze každému, ktož na pravdě sende.
- Tentť pán veliť se nebáti
záhubcí tělesných,
veliť i život složiti
pro lásku svých bližních.

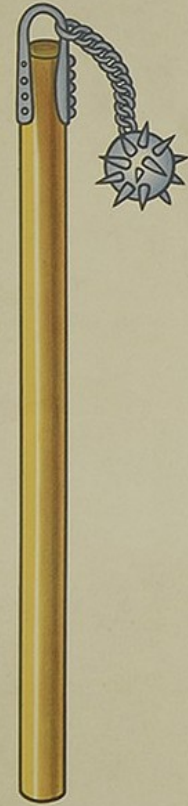
<https://www.youtube.com/watch?v=FhPyoTdNugE>

PŘÍČINY ÚSPĚCHU

- morální uvědomění – boj za pravdu, spravedlnost cílů, přísná kázeň vojska, nadšení a ochota bojovat za Boží zákon
- demokratické vztahy, veřejná jednání
- zkušení velitelé – organizace lidových houfů
- využití „nástrojů“, se kterými uměli pracovat = upravené selské nářadí
- využití selských vozů – vozová hradba

HUSITSKÉ ZBRANĚ

KROPÁČ

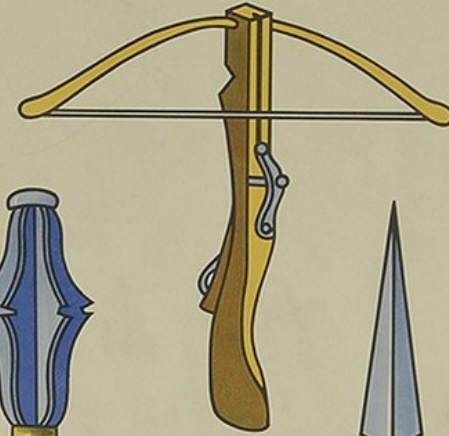
HÁKOVNICE

CEP

SAMOSTŘÍL

SAMOSTŘÍL

SUDLICE

OSTRUHA

KORBÍ

VÝSLEDKY ANEB CO SE ZMĚNILO?

- katolická církev zbavena majetku (ve prospěch panstva, zemanů a měst)
- vznik kališnické církve
- růst českého sebevědomí
- růst vzdělanosti
- hospodářské důsledky
 - vyčerpání, devastace, pokles mezinárodního obchodu
 - požáry, neúroda, hlad, hladomor, úbytek obyvatelstva
 - izolace Čech od vyspělých jižních a západních oblastí

- umění
 - svébytná kulturní epocha
 - ústřední místo získává Bible a její výklady
 - důležitost zpěvu a písně
 - literatura – hlavně funkční zaměření
 - *Husitská kronika, Jistebnický kancionál*
 - stagnace výtvarného umění
 - agitace

ČECHY V DOBĚ POHUSITSKÉ

- po husitských válkách a smrti krále Zikmunda neklid – boj o moc (katolíci vs. kališníci)
- spojení zemí Koruny české uvolněno – o veřejných záležitostech rozhoduje sněm
- zklamání po bitvě u Lipan + odpor k poměrů doby = základ učení Petra Chelčického
 - filozof, kritik společnosti
 - odmítá rozdělení společnosti
 - neodporovat zlu zlem
 - jeho učení základem jednoty bratrské
- českým králem Albrecht II. Habsburský – nepřijat všemi – umírá – Ladislav, zvaný Pohrobek
- 1440 mírný list – dohoda katolíků a kališníků o míru a pořádku v zemi
- 1452 správcem země se stává Jiří z Poděbrad

DRUHÝ ŽIVOT

- posílení národního sebevědomí
- inspirace
 - básníci: J. Vrchlický, J. V. Sládek
 - prozaici: A. Jirásek
 - hudební skladatelé: B. Smetana, A. Dvořák
 - malíři: M. Aleš
 - sochaři: J. V. Myslbek
- F. Palacký – poprvé vyzvedl období husitství
- T. G. Masaryk – *Česká otázka*
- po r. 1948 – černobílý, prvoplánový pohled – celonárodní demokratické hnutí
- Jiráskovská akce
- filmová tvorba
- současní badatelé: P. Čornej, F. Šmahel

Žižka s bojovníky na hradbách. 1. tř. 20. st.